

Referat fra møde i Faglig Referencegruppe onsdag d. 12. juni 2023

kl. 12.45 – 16.00

Mødet blev afholdt på Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C.

Deltagere

Isabelle Navarro Vinten, Miljøstyrelsen (MST) – Vicedirektør, mødeleder

Lidde Bagge Jensen, MST, Hav- og Vandmiljø – Kontorchef, mødeleder

Signe J. Madsen, AU (Skype)

Hans Thodsen, AU

Christen Duus Børgesen, AU

Steffen Damsgaard, AU

Anne Smet Andersen, Bæredygtigt Landbrug (BL)

Poul Vejby-Sørensen, Bæredygtigt Landbrug (BL)

Jørgen Evald Jensen, Bæredygtigt Landbrug (BL)

Torben With Ottosen, COWI

Lisbeth Jess Plesner, Dansk Akvakultur (Skype)

Kurt Møller, Danske Regioner (Skype)

Lars Brinch Thygesen, Danmarks Sportsfiskerforbund

Helge Danneskiold-Samsøe, Danske Vandløb

Ib Walther Jensen, Danske Vandløb

Niels Grønnegaard, Danske Vandløb

Anders Chr. Erichsen, DHI (Skype)

Jørn Rasmussen, Fair Spildevand

Bjarne Brønserud, Fair Spildevand

Martin Torp, Finansministeriet

Wibke Christel, Fødevareministeriet

Janne Sommer Nielsen, KL

Gunilla Ørbech, KL (Skype)

Brian H. Jacobsen, KU

Maria Hald, Landbrugsstyrelsen (LBST)

Sidsel Kjær Svenningsen, LBST (Skype)

Marie Østergaard, Landbrug og Fødevarer (LF) (Skype)

Thomas Rützou, MST

Peter Kaarup, MST - Kontorchef (Skype)

Jane Hansen, MST - Kontorchef

Mai Andersen, MST – Referent

Niels Riis, NaturRådgivningen

Leif Knudsen, SEGES

Sara Egemose, SDU

Søren Laurentius, Tænketanken HAV

Punkt 1) Velkomst

Isabelle Navarro Vinten (MST) bød velkommen til mødet.

Punkt 2) Faglig Referencegruppes rolle ift. Second Opinion

Isabelle Navarro Vinten introducerede, og Martin Torp (FM) præsenterede.

Lars Brinch Thygesen (Danmarks Sportsfiskerforbund) spurgte, om Kystvandrådene når deres deadline. Martin Torp svarede, at de arbejder med en stram tidsplan med frist ved udgangen af året, men der er sat mange ressourcer i gang for at få det til at lykkedes.

Jørn Ramussen (Fair Spildevand) spurgte, hvorvidt de udenlandske forskere til genbesøget er fundet. Martin Torp svarede, at aftalerne er underskrevet, men at navnene endnu ikke kan oplyses.

Brian H. Jacobsen (KU) spurgte, om undtagelsesdelen skal indgå i arbejdet i fase III, og hvorvidt der udarbejdes økonomiske analyser. Martin Torp svarede, at den indgår, og at der ikke umiddelbart er økonomiske analyser, men at de kan komme senere.

Lars Brinch Thygesen spurgte til den nyeste COWI-rapport, som gennemgår aspekter af det faglige grundlag. Martin Torp fortalte, at mange input fra FMs følgegruppe er taget med, og at der er mange tekniske aspekter, som der skal arbejdes videre med. Isabelle Navarro Vinten supplerede, at Faglig Referencegruppe vil blive orienteret om arbejdet med Second opinion.

Punkt 3) Projektindhold og tidsplan

Lidde Bagge Jensen (MST) introducerede, og Anders Chr. Erichsen (DHI) præsenterede.

Ib Walther Jensen (Danske Vandløb) spurgte, hvad koncentrationen af næringsstoffer er fra indløb fra Østersøen og Nordsøen samt, hvor meget vi tilfører. Anders Chr. Erichsen svarede, at koncentrationerne fra Østersøen og Nordsøen er mindre end det, som kommer fra danske vandløb. Han tilbød at sige mere om koncentrationer på et senere møde.

Marie Østergaard (Landbrug og Fødevarer) spurgte, om der er plads i tidsplanen til at inkorporere resultater fra Second Opinion. Anders Chr. Erichsen svarede, at arbejdsplanen 1-5 forventes færdige i september, og at der er tid til at inddrage arbejdet fra bl.a. kystvandrådene frem til primo 2024.

Marie Østergaard spurgte, hvorvidt p-følsomhed indgår i projektet. Anders Chr. Erichsen svarede, at det indgår i modellen, og at der kun er udvalgte områder, der er p-følsomme.

Marie Østergaard spurgte, om modellernes manglende evne til at forudsige klorofyl og lys nøjagtigt er taget med. Anders Erichsen svarede, at der er brugt meget tid på statistiske analyser, kalibrering og validering af modellerne. Der er ikke optimeret ift. at få de bedste mål for klorofyl og Kd.

Leif Knudsen (SEGES) spurgte, om der er regnet på, hvad tidsligheden betyder for effekten af minivådområder. Anders Chr. Erichsen svarede, at der lige nu ses på punktkilder. Christen D. Børgesen (AU) supplerede, at der er en effekt på drænvirkemidler og minivådområder. Der ses på, om der er forskel på effekten fra de forskellige virkemidler.

Jørn Rasmussen kommenterede, at der ifølge loven, kun skal ses på koncentrationer frem for totale mængder. Anders Chr. Erichsen svarede, at loven overholdes, da man i Vandrammedirektivet regner på de samme ting.

Punkt 4) Præsentation af resultater fra AP1

Peter Kaarup (MST) introducerede, og Hans Thodsen (AU) præsenterede.

Jørgen Evald Jensen (Bæredygtigt Landbrug) spurgte, hvorfor indberetningerne fra rensningsanlæggene ikke inddrages. Hans Thodsen svarede, at de får tal fra fagdatacentret. Peter Kaarup supplerede, at hvis man bruger de specifikke tal, bliver man følsom for de driftsmæssige hensyn, der har været på det enkelte anlæg.

Helge Danneskiold-Samsøe (Danske Vandløb) spurgte, hvorfor der rammes skævt for afstrømningen i Nakskov Fjord. Hans Thodsen svarede, at pumpestationerne ikke har så meget styr på udledning og afstrømning, og at der alle steder vil være en umålt del. Der var noget, som gik skævt modelmæssigt med Nakskov Fjord.

Bjarne Brønserud (Fair Spildevand) spurgte, om der er regnet retention til kysten. Hans Thodsen svarede, at der er regnet retention til målestationen. Peter Kaarup supplerede, at der er overensstemmelse mellem de opgørelser, som fremgår af vandområdeplanerne og AU's opgørelser.

Marie Østergaard spurgte mht. Nakskov Fjord, om der er ændret procedure, så det ikke sker igen. Hans Thodsen svarede, at der laves en kvalitetssikring, hvor man finder ud af, hvad der er realistisk for et område.

Punkt 5) Præsentation af resultater fra AP2

Lidde Bagge Jensen introducerede, og Torben With Ottosen (COWI) præsenterede.

Marie Østergaard spurgte, hvorvidt de reelle tal, f.eks. for regnbetingede udledninger (RBU'er), kan være større. Torben Ottosen svarede, at hvis de faktiske udledninger er større end de indberettede, vil økonomien være bedre, da der så vil være en større effekt.

Jørn Rasmussen spurgte, om udledningen for husstande med 1 person, er så lav, at den ikke er regnet med. Torben Ottosen bekræftede dette.

Ib Walther Jensen spurgte, om COWI mener, det ikke kan betale sig at forbedre indsatsen om vinteren. Torben With Ottosen svarede, at hvis vi vil påtrykke et virkemiddel, så skal det køre hele året og ikke kun i sommerhalvåret. Thomas Rützou (MST) tilføjede, at COWI har set på månedsfordelingen af udledning, og at der ikke har været en vurdering ud over det.

Bjarne Brønserud spurgte, om bypass-udledninger fra renseanlæg er taget med. Torben With Ottosen svarede, at de indgår i RBU'er i det omfang, de er registreret i PULS.

Jørgen Evald Jensen kommenterede, at indsatser mod N og P må have overlappende effekter. Torben Ottosen svarede, at dette er tilfældet for RBU'er og spredt bebyggelse.

Jørn Rasmussen kommenterede, at der er en del usikkerheder i de tal, der er til rådighed. Torben With Ottosen svarede, at det dog skal fastholdes, at de store mængder kommer fra de kommunale og industrielle rensningsanlæg, hvor tallene er ret sikre.

Punkt 6) Præsentation af resultater fra AP3

Lidde Bagge Jensen introducerede, og Christen Duus Børgesen (AU) præsenterede.

Leif Knudsen spurgte, om man kunne bruge data fra VirkN i stedet. Christen Børgesen svarede, at de tal indgår.

Bjarne Brønserud kommenterede, at kystnære områder har en større udledning ifølge N-modellen og spurgte, hvorvidt de har været ude i de små vandløb og verificeret med målinger. Hans Thodsen svarede, at der indgår målinger fra vandløb i modelleringen.

Leif Knudsen spurgte, hvordan drænvandskoncentrationen i modellen er fastsat. Christen Børgesen svarede, at der er anvendt sugekop og drænvandsmålinger.

Jørgen Evald Jensen kommenterede, at vi er nødt til at skelne mellem partikelbundet P og opløst P. Anders Chr. Erichsen svarede, at begge dele er med og indgår afbalanceret i modellerne. Jørgen Evald Jensen nævnte, at en tysk undersøgelse har vist forskel mellem partikelbundet og opløst P og tilbød at sende den til MST.

Bjarne Brønserud kommenterede, at der er et stort areal, der alene er modelberegnet og ikke målt i 30 år. Hans Thodsen svarede, at der ikke er meget andet at gøre, når 40 % er umålt. Der er udviklet en ny model, som er bedre end den gamle, og den blev anvendt i den nyeste vandløbsrapport. I de nye retentionskort vil de nye tal til 21 blive inkluderet.

Jørn Rasmussen spurgte, hvorfor der bruges så mange ressourcer på minivådområder, når der er koncentrationsmålinger fra drænvand, som viser lave koncentrationer. Christen Børgesen svarede, at man foretager koncentrationsmålinger, før et minivådområde etableres, så man ikke kun reducerer på baseflow, men der er nogle gange andre kriterier, som kommer først.

Punkt 7) Eventuelt og afslutning

Jørn Rasmussen kommenterede, at COWI-rapporten kunne have været mere kritisk og spurgte til, hvordan Fair Spildevands kommentarer er håndteret. Martin Torp svarede, at rapporten er sendt ud inklusiv kommentarerne.

Isabelle Navarro Vinten afsluttede mødet og oplyste, at næste møde er d. 5. september.